

Фамозни Светислав Басара био је некада неодољив писац у поигравању између демистификација и мистификација, али то је било у прошлом веку.

Басара је умислио да и ван књижевне фикције може успешно да барата истим оруђима и умећима.

Одавно је незанимљив у том свом угодном војевању против „српске митоманије“, „светосавских мутлака“ и можете ређати даље разне басаријанске сликовитости.

Уплитања у теме које кафански површно познаје доводила су до тога да му, на разне његове демистификације, понекад и одговоре људи од научног имена и презимена, притом га доводећи на место на којем по знању припада.

Једино нису могли парирати у количини безобзирности презаштићеног дерана коме је све допуштено и коме тапшу и на очита неваљалства.

У средини која не оскудева у оштрини јавних полемика, Басарин случај припада примерима нижег реда, зачуђујуће ниског наспрам статуса давно стеченог на књижевном пољу.

У времену када се сударају разна становишта, претресају озбиљна питања, Басара у својим колумнама удара у једну једину жицу, натежући и пренапрежући чињенице, получињенице и произвољности, јер све зло овога света потиче једино од „српске митоманије“.

И још нешто.

Човек, свесно или несвесно, своје сенке пројектује на друге, јер треба се сенки некако ослободити.

Отуда, прво што се у коментару на актуелни откуп књига за библиотеке у Србији Басари причињава јесте ништавна намера „увлачења у“... зна се већ где – прочитајте већ код Басаре, он за таквим местима посеже кад и где стигне, чувени субверзивац и слободни мислилац који је умео да се приближи носиоцима свих доскорашњих власти, укључујући и актуелног председника.

Али, тада му је неко рекао да тако треба, и тада је Басара био далеко тактичнији и уљуднији, да не кажемо финији, него када треба некога, безопаснијега, са гуштом слати „у ропотарницу историје“.

Али, то је само Басара, фамозни.

Пређимо на иницијалну тему откупа за библиотеке.

Летња је шема, пустош недогађања и с присуством и без присуства глобалног вируса, па ето згодне теме да и овај колумниста, безинтересно (за разлику од осталих!), сагледа рад петочлане комисије за откуп књига, чији је избор напречац проглашен личним министровим избором.

Али, и то је у реду, министар својим решењем и стоји иза ове комисије, састављене од људи упућених за речену материју.

Од 4.263 понуђена и 2.747 одабрана наслова, аналитични Басара је, хируршки прецизно, издвојио три неизабрана наслова да би изнова, „енти“ пут потврдио оно што годинама пише и потписује за ексклузивне хонораре „политички изузетног“ колумнисте: да су ти наслови дошли под удар овдашњих „потуљених“ снага.

Претпостављамо да би иначе Басара устукнуо пред списком од више хиљада наслова, те да је уз нечију помоћ издвојио као фаворите „Јасеновац“ хрватског историчара Ива Голдштајна, „Етничко чишћење“ (не наводећи име аутора, ваљда га је заборавио а није марио да провери), као и „Митови српске историје“ Дејана Ристића, Басариног сатрудника у „послу врло сличном мом“, како колумниста скромно признаје.

Скрећемо пажњу озбиљним читаоцима да је откуп књига за мрежу библиотека Србије мера културне политике са дугим стажом примене, а намењена је двосмерно, за помоћ библиотекама у принављању фондова и подстицај квалитетном издаваштву.

Сваки од буџета за откуп има своје границе, с тим што смо у последње четири године настојали да се те границе померају навише.

Тако је било и ове, кризне године, чак на штету других буџетских давања.

Стручна комисија вреднује квалитет и приоритете и ништа не забрањује и прописује, нити цензурише.

На пример, Голдштајнова књига о Јасеновцу изашла је у издању угледне издавачке куће, која је на једном од претходних сајмова књига у Београду била издавач године и налази се у слободној продаји, довољно медијски оглашена.

Од српске државе и друштва довољно је учињено.

А да ли неко може да замисли да нпр. српски историчари објаве књигу на ову преосетљиву тему (пре свега за Србе, па тек онда за достојанство хрватског човека) код неког накладника у земљи где се, поред осталих стратишта, и Јасеновац налази, па да још врше јавни притисак да се та књига откупи за хрватске књижнице?

Немогуће, све скупа.

Али, хрватски историчар и хрватска редакција ове теме, овде има довољно гласноговорника.

Ево и Басара, с поузданошћу својих или позајмљених знања, сведочи да се аутор „држао докумената и фактографије“.

Коме ћемо веровати ако не Басари?

Да ли, опет, Басара, сматра да књига која носи наслов „Етничко чишћење“ по природи предмета заслужује препоруку комисије?

Јер, Басара је коментарисао само наслов, вероватно је само наслов и прочитао, а име аутора је заборавио да наведе.

Ко ће све да памти?

За књигу „Митови српске историје“, на коју се детаљније осврће, Басара признаје да је познаје из фељтона у једним дневним новинама.

Ту се нашао на свом терену па је потрошио више редова.

Треба напоменути и ово: оно што су историјски митови (или полуистине, незнања, погрешке) за распредање по кафанама, нису митови за озбиљну историографију.

Али, ко се обавештава о историји поглавито у кафанама, свакако да вапи за књигама које личе на Басарине демитологизујуће романескне творевине.

Али, Басара је начелан, па не полази од себе.

Не обазире се на околност да је управо иста комисија за откуп књига у списак уврстила ове године његову књигу „Почетак буне против дахија“ (на исти начин „антимитоманску“), а претходне године „Атлас псеудомитологије“, или пре две године књигу „Пушачи црвеног бана: смешна страна пропасти Србије“.

Све те књиге су, додуше, библиотеке изабрале у броју који је чак испод просека откупљених песничких збирки.

Да ли је то иста комисија изабрала, или већ министар, ако ћемо простије?

Јесте, иста је комисија састављала списак, у последње три године.

Да ли то доводи у питање Басарину тезу у основи текста „Моћ заорава“? Нипошто не! Као и обично, нисмо ми Басару разумели.

То је, можда, нека нова врста потуљености.

Изабрати Басару, изоставити Ристића, направити раздор међу борцима за истину у српском светосавском итд. мутљагу?

Басара је ипак у праву, као и увек.

(Данас)